

PAŹDZIERNIK 2024

MONITOR JAPOŃSKI

„Monitor Japoński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną Japonii, ze szczególnym naciskiem na aktywność w regionie Europy Środkowo-Wschodniej i w Unii Europejskiej

DR MARCIN SOCHA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet Łódzki

MONITOR JAPOŃSKI

PAŹDZIERNIK 2024

Koalicja PLD-Komeito traci większość w parlamencie

Zarówno Partia Liberalno-Demokratyczna jak i Komeito straciły znaczącą liczbę miejsc w japońskim parlamencie. Wśród partii opozycyjnych największym przegranym okazała się Japońska Partia Innowacji, której nie udało się znaleźć poparcia poza regionem Kansai. Japońska Partia Komunistyczna oraz Japońska Partia Socjalistyczna walczą o przetrwanie po zdobyciu zaledwie kilku mandatów. Największym zwycięzcą wyborów jest Konstytucyjna Partia Demokratyczna, która zdobyła 148 mandatów w izbie niższej parlamentu.

I.WYDARZENIA SZCZEBŁA CENTRALNEGO

2 października: notowania nowego gabinetu Ishiby. Początkowe notowania nowego gabinetu Ishiby nie są zachwycające. Poparcie sięgające 51% jest najniższym wynikiem dla nowego gabinetu od 2002 roku. Większość ankietowanych docenia wiarygodność nowego premiera na tle skompromitowanych członków Partii Liberalno-Demokratycznej. Można więc zakładać, że po ugruntowaniu swojej pozycji w wyborach, polityka premiera Ishiby stanie się bardziej odważna i wyrazista.

4 października: expose premiera Ishiby Shigeru. Expose wygłoszone przed japońskim parlamentem nie przyniosło wielu niespodzianek. Premier przeprosił za uwikłanie polityków PLD w skandal związany z nieprawidłowym pozyskiwaniem funduszy wyborczych i zapowiedział rozpoczęcie pracy na rzecz odzyskania zaufania wyborców do PLD. Polityka gospodarcza nowego rządu ma opierać się na kontynuowaniu walki z deflacją i stworzeniu gospodarki „napędzanej wyższymi płacami i inwestycjami”. Premier poruszył również kwestię konieczności rozwiązania problemów społecznych, takich jak malejący przyrost naturalny i spadek liczby ludności w kraju.

W obszarze polityki zagranicznej i bezpieczeństwa premier mówił o konieczności wzmocnienia obrony Japonii w obliczu rosnących zagrożeń regionalnych i globalnych ze strony Chin. Szef rządu wspominał jednak o konieczności ochrony „wzajemnie korzystnych relacji” z Pekinem. Ishiba Shigeru obiecał podjąć działania, których celem ma być rozwój „kanałów komunikacji na wszystkich poziomach i współpracy w obszarach wzajemnego zainteresowania dla konstruktywnych i stabilnych relacji”. Pomocą dla premiera w tym obszarze

może okazać się Hayashi Yoshimasa, który w nowym rządzie będzie pełnił funkcję Sekretarza Gabinetu. Hayashi pełnił funkcję przewodniczącego Japan-China Friendship Parliamentarians' Union, ponadpartyjnej grupy promującej dobre stosunki z Pekinem. W swoim expose premier Ishiba mówił także o konieczności dalszego zacieśniania współpracy z Waszyngtonem ale nie odniósł się jednak do pomysłu utworzenia azjatyckiej wersji NATO, poruszonego w kampanii wyborczej.

6 października: Japonia próbuje wzmocnić bezpieczeństwo dostaw LNG.

Japoński rząd planuje rozwój współpracy z Koreą Południową i Włochami w zakresie zakupu skroplonego gazu ziemnego (LNG) w celu wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego. JERA, największa japońska firma użyteczności publicznej, oraz południowokoreańska Korea Gas rozważają utworzenie programu wspólnych zamówień, wymiany ładunków i innych form współpracy. Japońska Organizacja Metali i Bezpieczeństwa Energetycznego (JOGMEC) podpisała wstępne porozumienie z włoską firmą energetyczną Eni w sprawie współpracy przy zakupie LNG. Włochy również poszukują inwestorów dla swoich projektów LNG.

9 października: premier Ishiba rozwiązuje parlament i ogłasza przedterminowe wybory.

Premier Ishiba Shigeru rozwiązał niższą izbę parlamentu w celu przeprowadzenia przedterminowych wyborów 27 października. Szef japońskiego rządu stara się zdobyć poparcie społeczeństwa dla swojego gabinetu pomimo słabnącego poparcia publicznego dla rządzącej Partii Liberalno-Demokratycznej. Niezwykle krótka kampania wyborcza rozpocznie się 15 października, a wszystkich 465 członków izby niższej będzie bronić swoich mandatów. Premier stara się odświeżyć wizerunek partii, która jest uwikłana w skandal związany z ukrywaniem funduszy wyborczych.

11 października: premier Ishiba na szczycie ASEAN.

Ishiba Shigeru poleciał na szczyt ASEAN organizowany w Laosie. Szef japońskiego rządu po raz pierwszy spotkał się z chińskim premierem Li Qiangiem. Politycy potwierdzili kontynuowanie dotychczasowej polityki budowania „wzajemnie korzystnych relacji opartych na wspólnych interesach strategicznych”. Premier Ishiba wyraził zaniepokojenie wzmożoną chińską aktywnością wojskową na wodach wokół Japonii oraz wezwał do przeprowadzenia śledztwa w sprawie śmierci japońskiego chłopca w Shenzhen. Premier Japonii nie poruszył ponownie kwestii utworzenia nowego sojuszu w stylu NATO.

11 października: organizacja Nihon Hidankyo otrzymała Pokojową Nagrodę Nobla.

Japońska organizacja osób, które przeżyły wybuch bomby atomowej otrzymała Pokojową Nagrodę Nobla. Japan Confederation of A- and H-Bomb Sufferers Organizations, została założona w 1956 roku przez osoby,

które przeżyły bombardowanie Hiroszimy i Nagasaki. Norweski Komitet Noblowski przyznał nagrodę za długotrwałe „wysiłki na rzecz osiągnięcia świata wolnego od broni jądrowej i za wykazanie poprzez zeznania świadków, że broń jądrowa nie może być nigdy więcej używana”.

12 października: premier Ishiba o zmniejszeniu zależności od energii jądrowej. Jedną z najciekawszych deklaracji była obietnica stopniowego zmniejszania zależności od energetyki jądrowej i dalsze wsparcie rozwoju źródeł odnawialnych. Mimo tego uznano, że elektrownie jądrowe będą potrzebne do zabezpieczenia potrzeb energetycznych japońskiej gospodarki. Do końca marca 2025 roku ma zostać opracowana nowa strategia energetyczna obowiązująca do roku 2040.

15 października: oficjalny start kampanii wyborczej w Japonii. Kandydaci startujący w wyborach do izby niższej parlamentu mają 12 dni aby przekonać wyborców do swoich ugrupowań. Spośród 465 miejsc w izbie niższej, 289 przypadnie politykom wybranym w wyborach bezpośrednich w okręgach jednomandatowych. Kolejne 176 mandatów przypadnie zwycięskim partiom w systemie reprezentacji proporcjonalnej, który dzieli kraj na 11 okręgów wyborczych. Liczba kobiet startujących w wyborach osiągnęła rekordowy poziom 314, co stanowi wzrost o 69% w porównaniu ze 186 kandydatkami w poprzednich wyborach w 2021 roku. Po raz pierwszy kobiety przekroczyły 20% ogółu kandydatów w wyborach powszechnych. Rządząca Partia Liberalno-Demokratyczna i jej partner koalicyjny Komeito walczą o utrzymanie większości w izbie, czyli zdobycie 233 mandatów.

24 października: Japonia i USA przeprowadzają ćwiczenia ewakuacyjne dla wysp w pobliżu Tajwanu. Japońskie i amerykańskie siły zbrojne po raz pierwszy przeprowadzają wspólne ćwiczenia symulujące ewakuację mieszkańców południowo-zachodnich wysp Japonii. Sojusznicy chcą szybko i skutecznie koordynować działania w przypadku konfliktu wokół Tajwanu. Keen Sword, największe amerykańsko-japońskie wspólne ćwiczenia w tym roku fiskalnym, angażują 45 000 osób z Japońskich Sił Samoobrony (SDF) i wojsk amerykańskich, w sumie 40 okrętów i 370 samolotów z obu krajów.

25 października: japoński program zbrojeniowy zagrożony przez rosnące wydatki. W 2022 roku były premier Kishida Fumio uruchomił projekt podwojenia wydatków zbrojeniowych w ciągu pięciu lat, do roku fiskalnego 2027. Projekt o wartości 43 bilionów jenów (282 miliardy dolarów) miał na celu zwiększenie wydatków związanych z obronnością do 2% produktu krajowego brutto, czyli do poziomu zgodnego z krajami NATO. Spadek kursu jena w stosunku do dolara do najniższego poziomu od dziesięcioleci spowodował wzrost kosztów komponentów zbrojeniowych o ponad 20% od początku 2022

roku. Japoński rząd boryka się także z poważnym kryzysem na rynku pracy, który wpływa nawet na liczbę żołnierzy i personelu pomocniczego.

28 października: klęska PLD i Komeito w wyborach powszechnych. Koalicja PLD i Komeito zdobyła łącznie 215 mandatów, nie osiągając 233 miejsc potrzebnych do utrzymania większości w 465-osobowej izbie. Partie opozycyjne zdobyły 235 mandatów. Obie strony sceny politycznej będą walczyć o utworzenie większościowej koalicji w celu utworzenia rządu. Partia Liberalno-Demokratyczna została ukarana z powodu ostatniego skandalu związanego z ukrywaniem funduszy wyborczych. Opozycyjna Konstytucyjna Partia Demokratyczna (CDP) zdobyła 148 miejsc w izbie, w porównaniu z 98 przed wyborami, podczas gdy Demokratyczna Partia dla Ludzi zwiększyła liczbę mandatów do 28.

28 października: Shigeru Ishiba najprawdopodobniej pozostanie na stanowisku premiera. Ishiba Shigeru zamierza pozostać na stanowisku premiera po tym, jak koalicja rządząca utraciła większość w niższej izbie parlamentu po raz pierwszy od 2009 roku. Lider PLD zapowiedział konieczność wprowadzenia gruntownych reform wewnątrz partii, dotyczących programu i zasad finansowania politycznego.

30 października: partie opozycyjne odrzucają możliwość przystąpienia do koalicji rządzącej. Demokratyczna Partia dla Ludzi (DPP), która zdobyła 28 mandatów w wyborach powszechnych, nie dołączy do koalicji LDP-Komeito. Lider ugrupowania Tamaki Yuichiro odrzucił również propozycję utworzenia rządu z Konstytucyjną Partią Demokratyczną (CDP), największą partią opozycyjną. DPP nie będzie również współpracować z innymi ugrupowaniami opozycyjnymi podczas nadzwyczajnej sesji parlamentu, podczas której odbędzie się wybór nowego szefa rządu. Ishiba Shigeru będzie próbował zyskać poparcie DPP w sprawie utworzenia „częściowego sojuszu”, w którym mniejsza partia zapewni poparcie dla kluczowych uchwał. Sojusz może oznaczać uwzględnienie wniosków DPP przy opracowywaniu dodatkowego budżetu.

KOMENTARZ

W polityce wewnętrznej najważniejszym wydarzeniem były wybory do izby reprezentantów, które zakończyły się klęską Partii Liberalno-Demokratycznej i utratą większości przez koalicję rządzącą.

Expose nowego premiera Ishiby Shigeru nie przyniosło wielu niespodzianek jeśli chodzi o zapowiedzi dotyczące polityki wewnętrznej i zagranicznej. Premier

bardzo szybko odniósł się do obaw dotyczących możliwości zaostrenia relacji z Pekinem i zaprezentował tradycyjne, pragmatyczne podejście oparte na ochronie relacji gospodarczych. Premier Ishiba bardzo szybko podjął decyzję o rozpisaniu nowych wyborów parlamentarnych. Szef japońskiego rządu liczył na utrzymanie większości w izbie niższej aby uzyskać legitymizację wyborców i ugruntować swoją pozycję wewnątrz PLD.

Zarówno Partia Liberalno-Demokratyczna jak i Komeito straciły znaczącą liczbę miejsc w japońskim parlamencie. Wśród partii opozycyjnych największym przegranym okazała się Japońska Partia Innowacji (Nippon Isshin), której nie udało się znaleźć poparcia poza regionem Kansai. Japońska Partia Komunistyczna oraz Japońska Partia Socjalistyczna walczą o przetrwanie po zdobyciu zaledwie kilka mandatów. Największym zwycięzcą wyborów jest Konstytucyjna Partia Demokratyczna, która zdobyła 148 mandatów w izbie niższej parlamentu.

Wynik wyborów przyniesie najprawdopodobniej osłabienie stabilności na japońskiej scenie politycznej. Partia Liberalno-Demokratyczna podjęła próby pozyskania poparcia mniejszych partii opozycyjnych aby uzyskać większość w parlamencie. Jak na razie żadna z partii nie zgodziła się dołączyć do koalicji rządzącej. Podzielonej opozycji jeszcze trudniej będzie uzyskać większość w parlamencie. Dlatego też, najbardziej prawdopodobnym scenariuszem jest utworzenie rządu mniejszościowego i pozostanie premiera Ishiby Shigeru u władzy.

Słaby wynik w wyborach oznacza również poważne problemy dla nowej administracji Ishiby. Premierowi nie udało się uzyskać mocnego wsparcia od wyborców więc w nadchodzących miesiącach można spodziewać się rosnącej krytyki ze strony innych przywódców PLD. Wśród poszkodowanych znalazł się również Koizumi Shiniro, który stanął na czele sztabu wyborczego PLD i złożył rezygnację po przegranych wyborach.

Wynik wyborów i konieczność utworzenia rządu mniejszościowego mogą poważnie odbić się na planach dotyczących polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

Ishiba Shigeru wielokrotnie odwoływał się do problemu bezpieczeństwa w regionie Azji i Pacyfiku, przyszłych relacji z Pekinem i konieczności zacieśnienia współpracy ze Stanami Zjednoczonymi. Administracja amerykańska wyraziła poważne zaniepokojenie wynikami japońskich wyborów. Utrata kontroli przez PLD może przełożyć się na osłabienie skuteczności i sprawczości kolejnych gabinetów. To z kolei może zagrozić negocjacjom dotyczącym zacieśnienia współpracy sojuszniczej i zwiększenia zakupów amerykańskiego uzbrojenia. Najgorszym scenariuszem może okazać się powrót do sytuacji częstych zamian

na stanowisku japońskiego premiera, które można było zaobserwować w latach 90-tych i po roku 2005.

II. JAPONIA W EUROPIE ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ

17 października: japońskie drony będą wykrywać miny lądowe na Ukrainie.

Producent dronów przemysłowych Prodrone z Nagoi rozpoczyna działalność mającą na celu wykorzystanie swoich produktów do wykrywania min lądowych na terytorium Ukrainy. Firma liczy na komercjalizację projektu w roku 2025. Prodrone dostarczy drony, które mogą latać około 50 centymetrów nad ziemią i wykrywać metal. Sztuczna inteligencja zostanie wykorzystana do określenia, czy wykryty obiekt jest miną lądową. Drony będą w stanie nanieść wykryte miny lądowe na mapę, a informacje te zostaną przekazane ukraińskiemu rządowi. Według Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju, jedna czwarta powierzchni Ukrainy może być wypełniona minami lądowymi i innymi urządzeniami wybuchowymi.

18 października: japońska delegacja z wizytą na Czeskiej Politechnice.

Dr Matsumoto Yoichiro, doradca japońskiego ministra spraw zagranicznych ds. nauki i technologii, odwiedził Instytut Informatyki, Robotyki i Cybernetyki w Pradze. Celem wizyty jest poszukiwanie możliwości współpracy naukowej w Europie. Dr Pavel Burget, dyrektor Testbed, przedstawił najnowsze możliwości robotów w zaawansowanej produkcji przemysłowej z wykorzystaniem sztucznej inteligencji i technologii addytywnych.

28 października: japoński rząd wyraża zaniepokojenie wysłaniem żołnierzy

z Korei Północnej do Ukrainy. Japoński rząd wyraził zaniepokojenie doniesieniami o wysłaniu północnokoreańskich żołnierzy do Rosji w celu potencjalnego udziału w wojnie na Ukrainie. Sekretarz Gabinetu Hayashi Yoshimasa stwierdził, że pogłębienie współpracy wojskowej między Koreą Północną a Rosją jest zagrożeniem dla bezpieczeństwa w regionie EŚW i Azji i Pacyfiku.

28 października: delegacja Nippon Keidanren z wizytą w Polsce.

Minister Paulina Hennig-Kloska i Wiceminister Krzysztof Bolesław spotkali się z ambasadorem Japonii Akirą Kono oraz delegacją Japońskiej Federacji Organizacji Gospodarczych – Keidanren. Na spotkaniu poruszono kwestie polskiej transformacji energetycznej, polityki klimatycznej Unii Europejskiej oraz perspektyw rozwoju współpracy dwustronnej z Japonią w obszarze energii i klimatu. Dużo miejsca poświęcono również współpracy w sektorze transportowym. Strona japońska jest zainteresowana doradztwem w projekcie budowy CPK.

29 października: Japonia oferuje 3 mld USD w ramach pakietu kredytowego G7 dla Ukrainy. Japonia przeznaczy 3 miliardy dolarów w ramach pakietu pożyczkowego G7 dla Ukrainy w wykorzystującego zamrożone rosyjskie aktywa. W ubiegły piątek kraje G7, w tym Stany Zjednoczone i Wielka Brytania, sfinalizowały pakiet, mając na celu rozpoczęcie wypłaty funduszy do Ukrainy jeszcze w tym roku w związku z wojną z Rosją. Ukraina nie będzie zobowiązana do spłaty pożyczek, ponieważ pożyczkodawcy zostaną spłaceni z nadzwyczajnych zysków z rosyjskich aktywów państwowych.

30 października: nowy ambasador Japonii w Polsce Kono Akira odebrał listy uwierzytelniające. Ambasador Kono Akira wziął udział w ceremonii wręczenia listów uwierzytelniających w Belwederze i złożył listy uwierzytelniające na ręce Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy. Na początku października w Ambasadzie Japonii w Warszawie odbyło się przyjęcie pożegnalne dla byłego Ambasadora Miyajimy.

30 października: delegacja ŁSSE w Japonii. Prezydent Łodzi Hanna Zdanowska, Prezes Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Tomasz Sadzyński oraz wicemarszałek Piotr Wojtysiak wzięli udział w misji gospodarczej do Japonii. Delegacja spotkała się z przedstawicielami 80. Japońskich przedsiębiorstw. Prezes ŁSSE zapowiedział pozyskanie trzech nowych japońskich inwestorów z branży motoryzacyjnej i logistycznej, którzy rozpoczną działalność w strefie. Jeden z największych lokalnych projektów czyli fabryka firmy Daikin w Ksawerowie rozpoczął już rekrutację pracowników. Wicemarszałek Piotr Wojtysiak zaznaczył, że kapitał japoński jest drugim po kapitale niemieckim w województwie łódzkim pod względem wielkości inwestycji.

III.SYTUACJA GOSPODARCZA

4 października: japoński rząd inkubatorem przemysłu kosmicznego. Japoński rząd coraz częściej inwestuje w startupy zajmujące się technologią kosmiczną. Instytucje rządowe zachęcają firmy do konkurowania o pieniądze i inwestując w te o największym potencjale biznesowym. We wrześniu rząd przyznał łącznie 69 milionów dolarów dotacji trzem startupom w drugim etapie konkursu. Wśród wybranych startupów znalazły się Space One, który podejmie drugą próbę startu orbitalnego w grudniu, oraz Innovative Space Carrier, który rozpoczął testowanie swojego systemu startowego wielokrotnego użytku, mając na celu przeprowadzenie testu lotu na wysokość 10 metrów w przyszłym roku.

15 października: budowa nowoczesnej fabryki półprzewodników na Hokkaido przebiega zgodnie z planem. Pozostało niecałe sześć miesięcy do uruchomienia najnowocześniejszej fabryki półprzewodników firmy Rapidus na Hokkaido. W październiku rozpoczęto budowę prototypowej linii do montażu chipów i innych procesów. Centrum badawczo-rozwojowe z czystym pomieszczeniem czystym o powierzchni około 9000 metrów kwadratowych zostanie utworzone w zakładzie Seiko Epson w pobliżu fabryki. Lokalne korzyści gospodarcze mogą przekroczyć 120 miliardów dolarów. Około 4000 pracowników jest obecnie zaangażowanych w budowę. W oczekiwaniu na popyt ze strony pracowników budowlanych, a także pracowników Rapidus w pobliżu lotniska Chitose powstają nowe kondominia i hotele. W sierpniu firma Nippon Express uruchomiła magazyn logistyczny w mieście Eniwa, skierowany do branży chipów. Będzie on wykorzystywany do tymczasowego przechowywania materiałów i sprzętu produkcyjnego. Prefektura Hokkaido dąży do utworzenia kompleksowego centrum, które integruje produkcję półprzewodników, badania i rozwój oraz rozwój zasobów ludzkich.

17 października: Fujitsu i japońskie uniwersytety w walce z dezinformacją. Naukowcy z całej Japonii posiadający specjalistyczne umiejętności współpracują w celu zwalczania dezinformacji przy wykorzystaniu sztucznej inteligencji generatywnej. Fujitsu Ltd. współpracuje z uniwersytetami i instytutami badawczymi w celu stworzenia systemu weryfikującego autentyczność informacji online. W projekt zaangażowanych jest dziewięć podmiotów: Fujitsu, National Institute of Informatics, NEC Corp., Keio University, Institute of Science Tokyo, University of Tokyo, University of Aizu, Nagoya Institute of Technology i Osaka University. Ich celem jest zbudowanie systemu, który będzie weryfikował informacje online w czteroetapowym procesie. Platforma ma zostać uruchomiona w 2025 roku przy wsparciu 40 milionów dolarów z funduszy rządowych.

17 października: wzrost liczby kobiet na stanowiskach kierowniczych w firmach do 16,8%. Największa japońska federacja biznesowa poinformowała, że od 1 lipca kobiety stanowiły 16,8% kadry kierowniczej w 716 spółkach członkowskich notowanych na tokijskiej giełdzie Prime Market. Oznacza to wzrost o 2,7 punktu procentowego w porównaniu z rokiem poprzednim. Większość kobiet na stanowiskach kierowniczych została zatrudniona spoza firm. Najnowsze badanie podkreśla ciągły problem niewystarczającego rozwoju kobiecych talentów w firmach. W ubiegłym roku japoński rząd ogłosił, że zamierza zwiększyć odsetek kobiet na stanowiskach kierowniczych w spółkach notowanych na Prime Market do 30 procent do 2030 roku.

20 października: sprzedaż japońskiego piwa i innych produktów w Korei Południowej wraca do stanu sprzed bojkotu. Po latach bojkotu japońskich

produktów, sprzedaż japońskiego piwa i innych napojów premium notuje obiecujące wzrosty w Korei Południowej. Japoński koncern Asahi rozpoczął sprzedaż ekskluzywnej marki Asahi Shokusai w puszkach w stylu piwa beczkowego. Tymczasem Sapporo Breweries promuje Sapporo Premium Beer, piwie dostępnym wyłącznie poza granicami Japonii. Jedna z firm należących do grupy Sapporo Holdings odnotowała wzrost sprzedaży w Korei Południowej o 57% w ujęciu rocznym w okresie styczeń-czerwiec 2024 roku. Firma wznowiła reklamy telewizyjne w Korei Południowej, które zostały zawieszone od 2018 roku. W tym roku dostawy do Korei Południowej wyniosły 4,8 miliarda jenów w ciągu pierwszych ośmiu miesięcy, co oznacza wzrost o 20% w porównaniu z rokiem ubiegłym i stanowi 37% japońskiego eksportu piwa.

20 października: prefektura Hokkaido korzysta na zniesieniu ograniczeń handlowych z Chinami. Firmy eksportujące ryby i owoce morza na wyspie Hokkaido liczą na wzrost zamówień w związku z decyzją Chin o zniesieniu zakazu importu japońskich owoców morza. Wiele z nich pozostaje jednak sceptycznych co do tego, jak szybko Pekin wznowi import. Dlatego też japońscy przedsiębiorcy planują dalszą dywersyfikację rynków zbytu nakierowaną na Stany Zjednoczone, Azję Południowo-Wschodnią i inne regiony. Żywność i produkty morskie stanowią około 80% eksportu żywności z Hokkaido, przy czym wcześniej głównym miejscem przeznaczenia były Chiny. W 2022 r. eksport owoców morza z Hokkaido przekroczył 555 mln USD, z czego ponad 60% trafiło do Chin.

23 października: Tajwan planuje utworzenie hubów produkcyjnych w Japonii i Stanach Zjednoczonych. Tajwan rozważa utworzenie lokalnych centrów wsparcia, których celem ma być zachęcenie firm produkcyjnych do inwestowania za granicą. Nowe firmy usługowe mają służyć jako centra wsparcia, pomagając w zabezpieczeniu gruntów, energii elektrycznej i siły roboczej. Pierwsze centra powstaną najprawdopodobniej w pobliżu fabryk TSMC w Japonii i Stanach Zjednoczonych. Propozycja firmy usługowej jest częścią starań Tajwanu o wykorzystanie swoich "parków naukowych" jako modelu dla rozwoju biznesu za granicą. Jednym z najbardziej znanych krajowych przykładów jest Hsinchu Science Park, który skupia ponad 600 firm i organizacji badawczych.

26 października: NTT Docomo i NEC planują nowy projekt 5G w Kambodży. Spółka joint venture utworzona przez japońskie NTT Docomo i NEC będzie testować sieć bezprzewodową w Kambodży, która może doprowadzić do rozprzestrzenienia usług 5G w Azji Południowo-Wschodniej. Spółka joint venture, Orex Sai, zbuduje sieć 4G w dużym kompleksie handlowym w Kambodży. Sieć posłuży jako platforma do przejścia na 5G w przyszłości. NTT Docomo i NEC chcą zaoferować alternatywę dla chińskiego lidera sprzętu sieciowego Huawei Technologies na rynkach wschodzących. Kambodżańska sieć telekomunikacyjna jest uzależniona od sprzętu Huawei. Projekt w Kambodży

będzie wykorzystywał technologię Open RAN (radiowa sieć dostępowa), niskokosztowe podejście, które łączy sprzęt różnych producentów.

KOMENTARZ

W kontekście gospodarczym warto zwrócić uwagę na dosyć silną niepewność jaka pojawiła się na japońskich rynkach po wyborze Ishiby Shigeru na stanowisko szefa PLD. Pomimo tego, Ishiba Shigeru najprawdopodobniej pozostanie na stanowisku premiera japoński rynek walutowy dosyć nerwowo zareagował na informację o utracie większości przez koalicję rządzącą. W październiku pojawiło się szereg ciekawych informacji dotyczących zaangażowania funduszy rządowych w celu wsparcia innowacyjnych projektów technologicznych. Niestety, pomimo pozytywnych informacji dotyczących zakończenia walki z deflacją, japońska gospodarka, w tym kluczowe projekty rządowe są zagrożone przez przedłużający się okres osłabienia japońskiej waluty. Długotrwałe zwiększenie kosztów importu oraz problemy z pozyskaniem pracowników sprawiają trudności dla japońskich firm, które mają problemy z realizacją rządowych zamówień w sektorze zbrojeniowym i technologicznym. Coraz większe problemy dotyczą sektor wytwórczy. Pozytywne informacje, na które warto zwrócić uwagę to uruchomienie ogromnej fabryki produkcji półprzewodników na Hokkaido oraz zainteresowanie zwiększenia aktywności tajwańskich firm w ramach programu hubów wsparcia inwestycyjnego. Warto również zwrócić uwagę na polepszenie sytuacji handlowej z Chinami i Koreą Południową, które są efektem zniesienia sankcji i polepszenia dwustronnych relacji politycznych.

**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

